
Lokalförsörjningsplan

Norra Tjust pastorat 2020 - 2030

Innehåll

1. Inledning	sid 3
2. Mål och syfte	sid 4
3. Presentation av pastoratet och dess omvärld	sid 5
4. Befolkningsstruktur och medlemsförändring	sid 6
5. Simulering och utveckling av invånare och medlemmar	sid 7
6. Presentation av kostnader för kyrkor och kapell år 2018	sid 8
7. Presentation av kostnader för kyrkor och kapell år 2019	sid 9
8. Presentation av kostnader för församlingshem år 2018	sid 10
9. Presentation av kostnader för församlingshem år 2019	sid 11
10. Simulering av kostnader och intäkter för fastigheter 2020–2030	sid 12
11. Presentation av pastoratets verksamhet 2015–2019	sid 13
12. Framtida verksamhet och lokalbehov	sid 20
13. Slutsatser och åtgärder	sid 21
14. Konsekvensanalys av genomförda åtgärder	sid 22
15. Summering av lokalförsörjningsplanen	sid 24
16. Yttrande beträffande lokalförsörjningsplanen	sid 24

Bilaga 1. Flerårsplan för byggnadsåtgärder

1. Inledning

Denna lokalförsörjningsplan gäller för Norra Tjust pastorat som omfattas av församlingarna Dalhem, Gamleby, Lofta, Loftahammar, Odensvi, Ukna, Västra Ed och Överum.

Lokalförsörjningsplanen har fastställts av kyrkofullmäktige den 12 november år 2020 och omfattar perioden 2020 - 2030.

Enligt kyrkoordningen ska varje pastorat eller församling som inte ingår i ett pastorat upprätta en lokalförsörjningsplan. Lokalförsörjningsplanen ska fastställas av kyrkofullmäktige och kyrkorådet ska minst vart fjärde år pröva om den ska ändras (Kyrkoordningen 3 kap 2§ och 47 kap 12§). Närmare bestämmelser finns i Svenska kyrkans riktlinjer om lokalförsörjningsplaner (SvKB 2018:18).

Lokalförsörjningsplanen i Norra Tjust pastorat är upprättad i enlighet med kyrkoordningen och Svenska kyrkans bestämmelser och innehåller följande punkter.

- Kyrkofullmäktiges mål för lokalförsörjningen
- Bestånd av mark, byggnader och anläggningar
- Verksamhetens utveckling samt behov av mark, byggnader och anläggningar
- Planerade åtgärder
- Konsekvensanalys

Planeringsperiod för lokalförsörjningsplanen är tio år och den ska omfatta församlingsverksamheten. De analyser och prognoser som redovisas i planen utgår från 2018 och 2019 års bokslut. Lokalförsörjningsplanen har upprättats av pastoratets projektgrupp för lokalförsörjningsplanering. Beredningen av planen har skett i samverkan med fastighetsutskottet, församlingsråden och kyrkorådet enligt de rutiner som gäller inför beslut i kyrkofullmäktige.

2. Mål

Målet med att upprätta en lokalförsörjningsplan för Norra Tjust pastorat är att hjälpa pastoratet att utföra den grundläggande uppgiften i lokaler som är tillgängliga, ändamålsenliga, miljö- och resursvänliga.

I församlingsinstruktionen för perioden 2020 - 2024 för Norra Tjust pastorat finns det 3 fokusområden som pastoratet ska prioritera de närmaste fyra åren, de är följande:

1. Barn – och ungdomsverksamhet
2. Mötesplatser
3. Gudstjänster

I prioriteringar på fokusområden ingår det också att pastoratet har lokaler som är anpassade efter de behov verksamheterna har i församlingarna.

Följande mål har kyrkofullmäktige i Norra Tjust pastorat fastställt för lokalförsörjningsplanen:

1. Byggnader/ lokaler ska vara utformade och anpassade så att den grundläggande uppgiften kan fullgöras
2. Byggnader/ lokaler ska vara tillgängliga för pastoratets målgrupper
3. Byggnader/ lokaler ska vara energieffektiva dvs låga drift- och underhållskostnader
4. Byggnader/ lokaler ska vara miljöanpassade
5. Byggnader/ lokalernas årskostnad inkluderat eventuell lokalhyra skall inte överstiga 15% av pastoratets totala omsättning

Syfte

Syftet med lokalförsörjningsplanen för Norra Tjust pastorat är att anpassa byggnads- och lokalbehovet till pastoratets framtida verksamhet som skall fokusera på att fullgöra pastoratets grundläggande uppgift nämligen att *"Fira gudstjänst, bedriva undervisning samt utöva diakoni och mission"*.

3. Presentation av Norr Tjust pastorat och dess omvärld

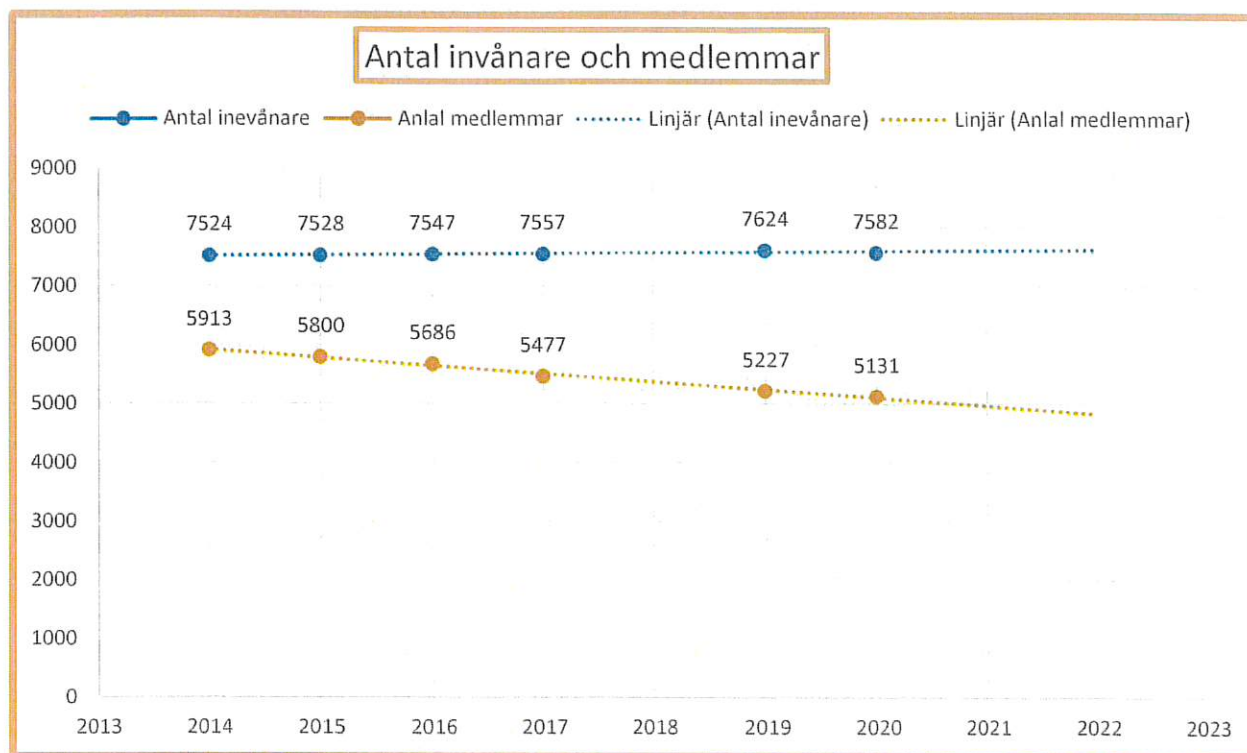
Norra Tjust pastorat tillhör Linköpings stift och består av 8 församlingar: Dalhem, Gamleby, Lofta, Loftahammar, Odensvi, Ukna, Västra Ed och Överum. I pastoratet finns det 40 byggnader, 8 kyrkor, 3 församlingshem, 4 gravkapell, varav två används för begravningar, de i Gamleby och Överum, 3 gravkällare, 2 kyrkoruiner, 2 klockstaplar, varav en används i verksamheten, den i Överum. Utöver dessa byggnader har pastoratet 5 manskapsbodnar, 1 maskinhall, 4 garage, 5 redskapsbodnar, 1 el central och en lada som används av begravningsverksamheten som också står för dessa byggnaders kostnader.

Pastoratet bildades år 2007 genom en sammanslagning av de tre pastoraten Gamleby, Överum och Västra Ed. I Pastoratet bor det 7 624 personer varav 5 227 (69 %) är medlemmar i Svenska kyrkan.

När lokalförsörjningsplanen skall upprättas för Norra Tjust pastorat bör följande punkter beaktas:

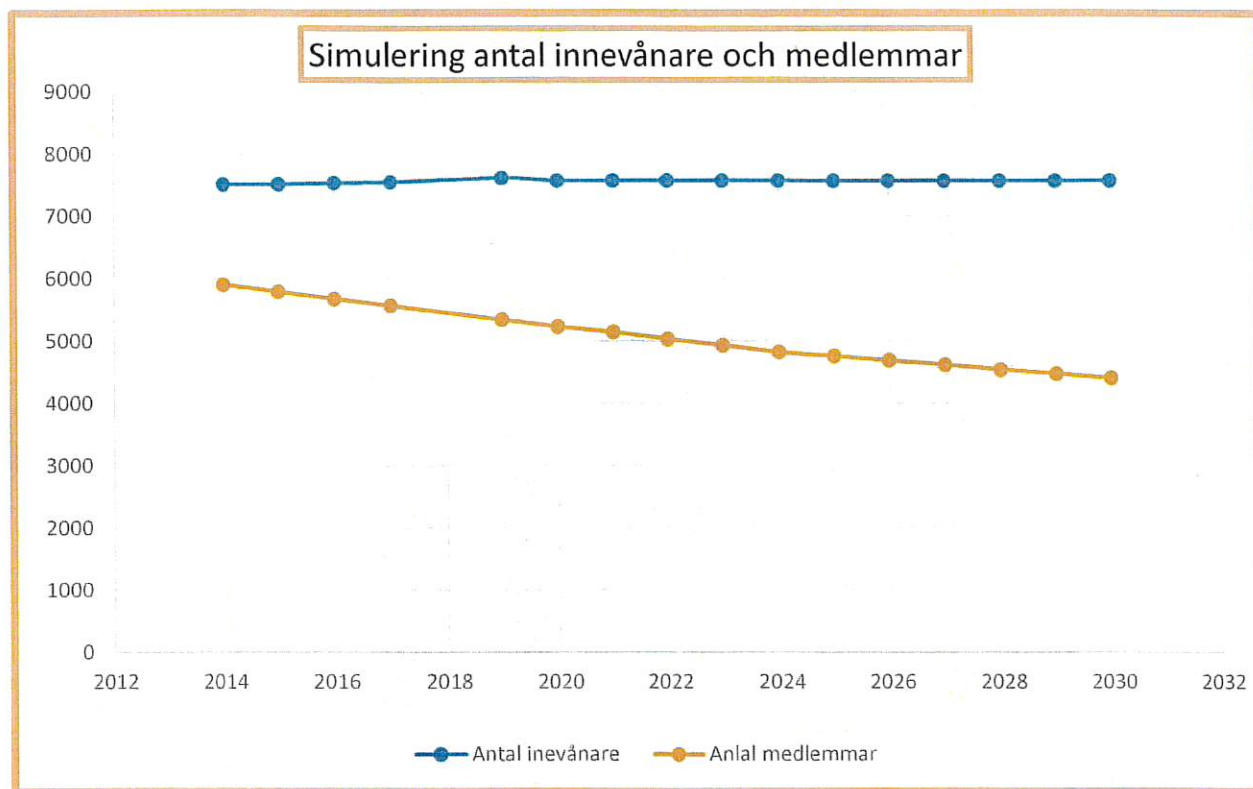
- Församlingarna i Norra Tjust pastorat är små landsortsförsamlingar vilket gör att pastoratet brottas med de problem som alla glesbygdspastorat och församlingar gör, nämligen att genomsnittsåldern på befolkningen blir allt högre och dessutom minskar födelseantalet i pastoratet.
- Många människor har levt i pastoratet i årtionden och är stolta över och värnar om sin hembygd. För många människor symboliserar kyrkan stabilitet och tradition.
- Församlingarnas homogena och oföränderliga samhälle bidrar till att en stor del av befolkningen lever kvar i den gamla bilden av "kyrkan mitt i byn" med en präst som lever mitt i församlingen. Detta påverkar till stor del hur människor uppfattar samhället och kyrkan vilket gör det svårare att acceptera försäljningar eller förändringar av byggnader som tillhör församlingen.
- När skolor och annan service avvecklas i en allt större utsträckning bland pastoratets församlingar kan det kännas tryggt att pastoratets byggnader och lokaler finns kvar för att tjäna som en mötesplats för församlingarnas medlemmar.
- En åldrande befolkning i pastoratet kan också påverka vikten av att behålla de oftast närliggande byggnaderna och lokalerna i de olika församlingarna för att underlätta möten mellan de medlemmar som inte kan eller orkar transportera sig till avlägsnare mötesplatser.

4. Befolkningsstruktur och medlemsförändring

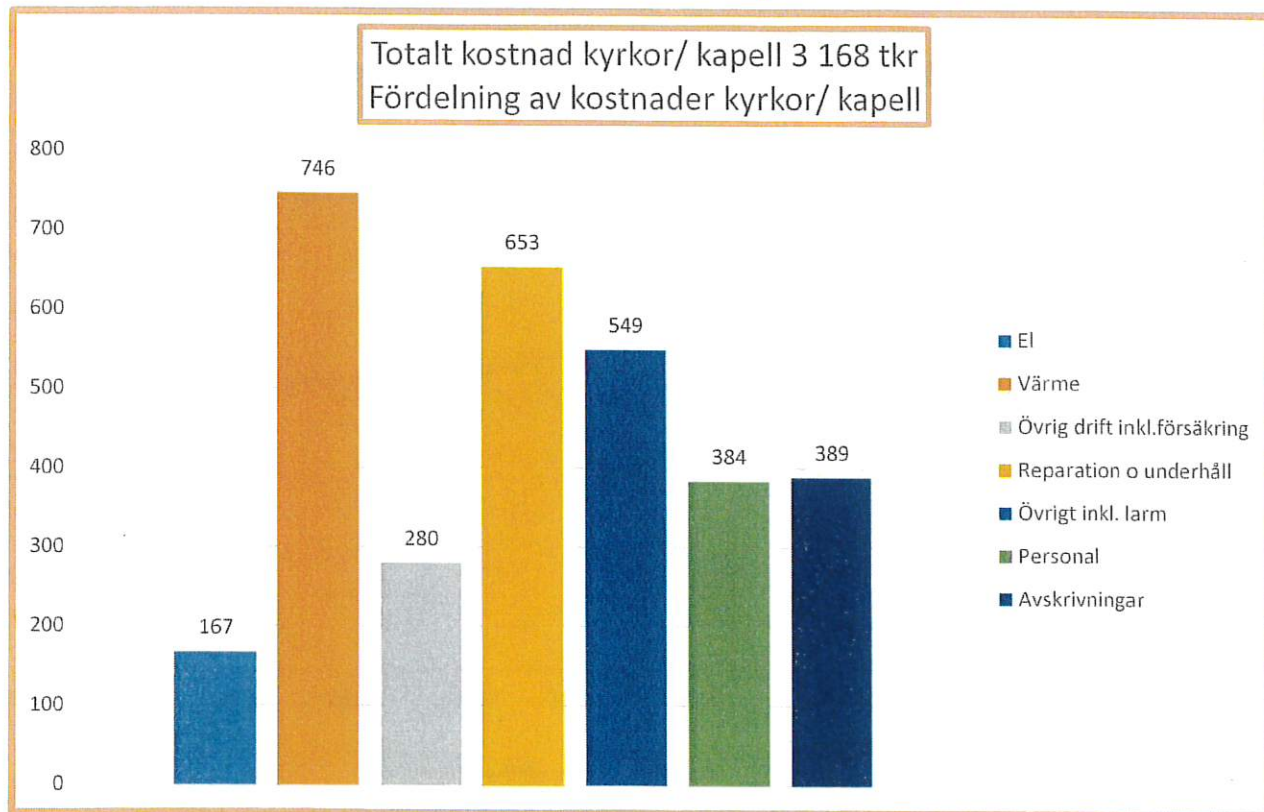
Antalet invånare i Norra Tjust pastorat ökar något varje år fram till år 2019, för år 2020 kan man skönja en minskning av antalet innevånare. När det gäller medlemsantalet i pastoratet minskar det med ca 2 % varje år fram till år 2019 därefter verkar minskningen plana ut. Det ökade antalet innevånare har troligen att göra med den stora flyktingvågen som drabbade Sverige år 2015. Utplaningen i antal innevånare mellan 2019 - 2020 beror troligen på att flyktingvågen minskat.

5. Simulerad utveckling av innevånare och medlemmar

Det har inte skett någon stor in eller utflyttning till Norra Tjust pastorat de senaste 5 åren. Om man jämför invånarantalet mellan åren 2014 och 2019 är det relativt konstant. Därmed kommer troligtvis antalet invånare i pastoratet att befinna sig på en konstant nivå det närmaste åren, dvs ca: 7 500 personer fram till år 2030. Beträffande medlemsantalet så minskar det sakta med en viss utplaning från år 2020 och framåt. Detta kommer med stor sannolikhet innebära att intäkterna kommer att minska gradvis fram till år 2030 på grund av minskat medlemsantal och skatteunderlag. Detta under förutsättning av kyrkoavgiften inte höjs.

6. Fördelning av kostnader för kyrkor och kapell år 2018

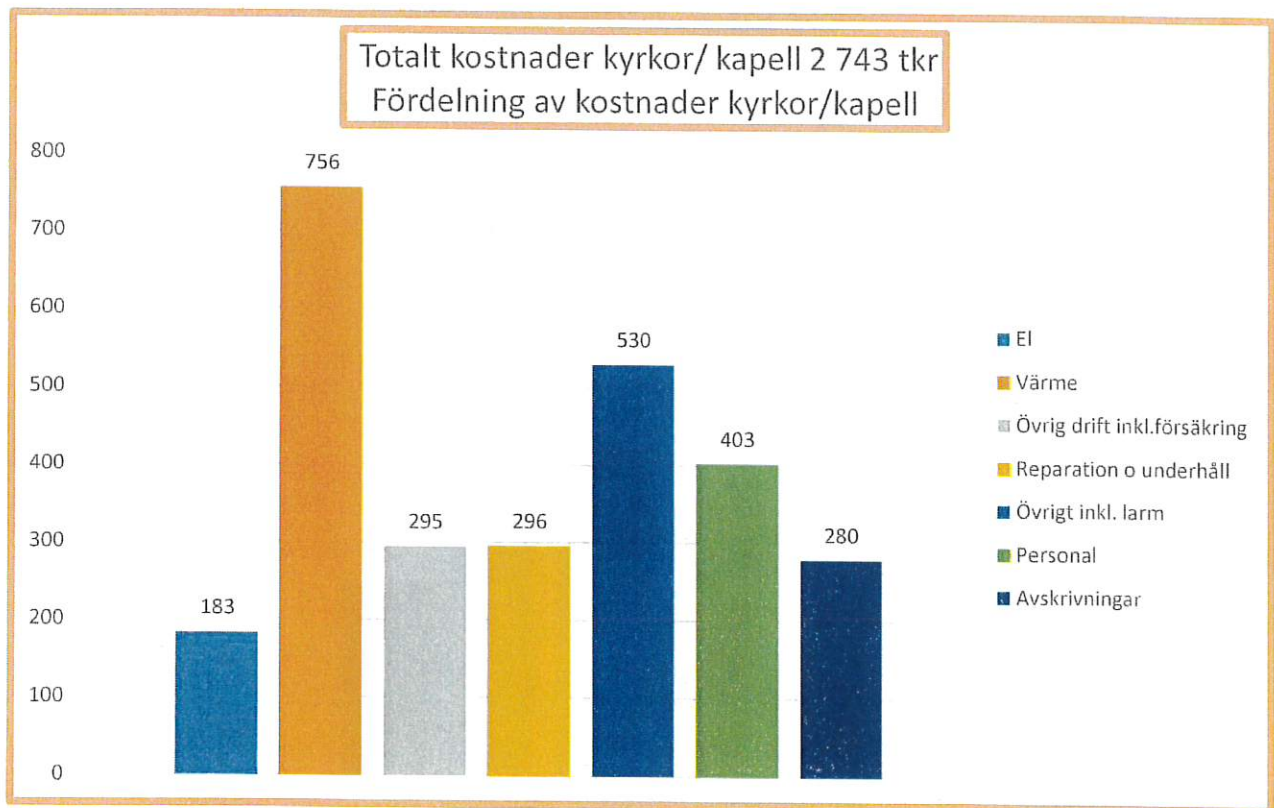

Värmekostnaden 746 tkr och kostnaden för reparation och underhåll 653 tkr är de stora utgifterna för kyrkorna i Norra Tjust pastorat. Medan kostnaden för elförbrukningen är tämligen låg 167 tkr. Vidare är kostnaderna för larmen relativt höga, 549 tkr, (larmen är installerade i Gamleby, Lofta och Loftahammars kyrkor) vilket beror på att de fysiska larmen samt installation ingår i den nuvarande månadskostnaden, något som kommer att upphöra efter år 2022, därefter betalar pastoratet enbart för service och underhåll samt SOS uppkoppling.

Personalkostnaden är en utgift som inte kommer att minska (384 tkr), lönekostnaderna beräknas öka med 2–2,5% per år, om man inte gör några personalnedskärningar. Vidare kommer personalkostnaden att finnas kvar så länge som Norra Tjust pastorat bedriver församlingsverksamhet i den omfattning som man gör idag.

I bokslutet för år 2018 var omsättningen för Norra Tjust pastorats församlingsverksamhet 17 913 tkr. Driftskostnaden för pastoratets kyrkor och kapell var 3 168 tkr, vilket utgör ca: 17% av omsättningen.

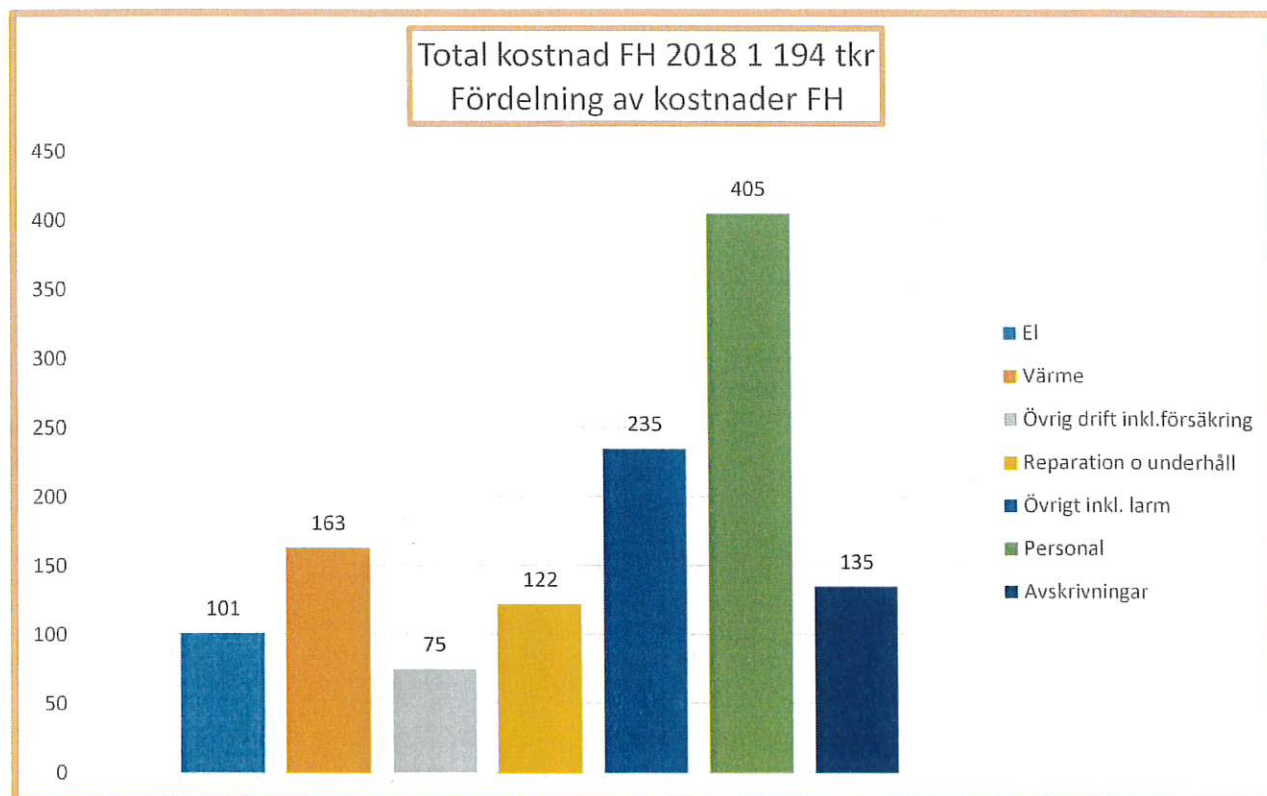
7. Fördelning av kostnader för kyrkor och kapell år 2019

De sammanlagda kostnaderna för kyrkor och kapell under år 2019 är 425 tkr lägre än 2018. Detta beror att reparations och underhållskostnaderna är lägre än under år 2018. Kostnaden för uppvärmningen är fortsatt hög 756 tkr likaså larm och övrigt med 530 tkr. Personalkostnaderna har ökat med ca 5% mellan åren 2018 och 2019, från 384 tkr till 403 tkr.

I bokslutet för år 2019 var omsättningen för Norra Tjust pastorat församlingsverksamhet 17 837 tkr. Driftskostnaden för pastoratets kyrkor och kapell var 2 743 tkr, vilket utgör ca: 15% av den totala omsättningen.

8. Fördelning av kostnader för församlingshem år 2018

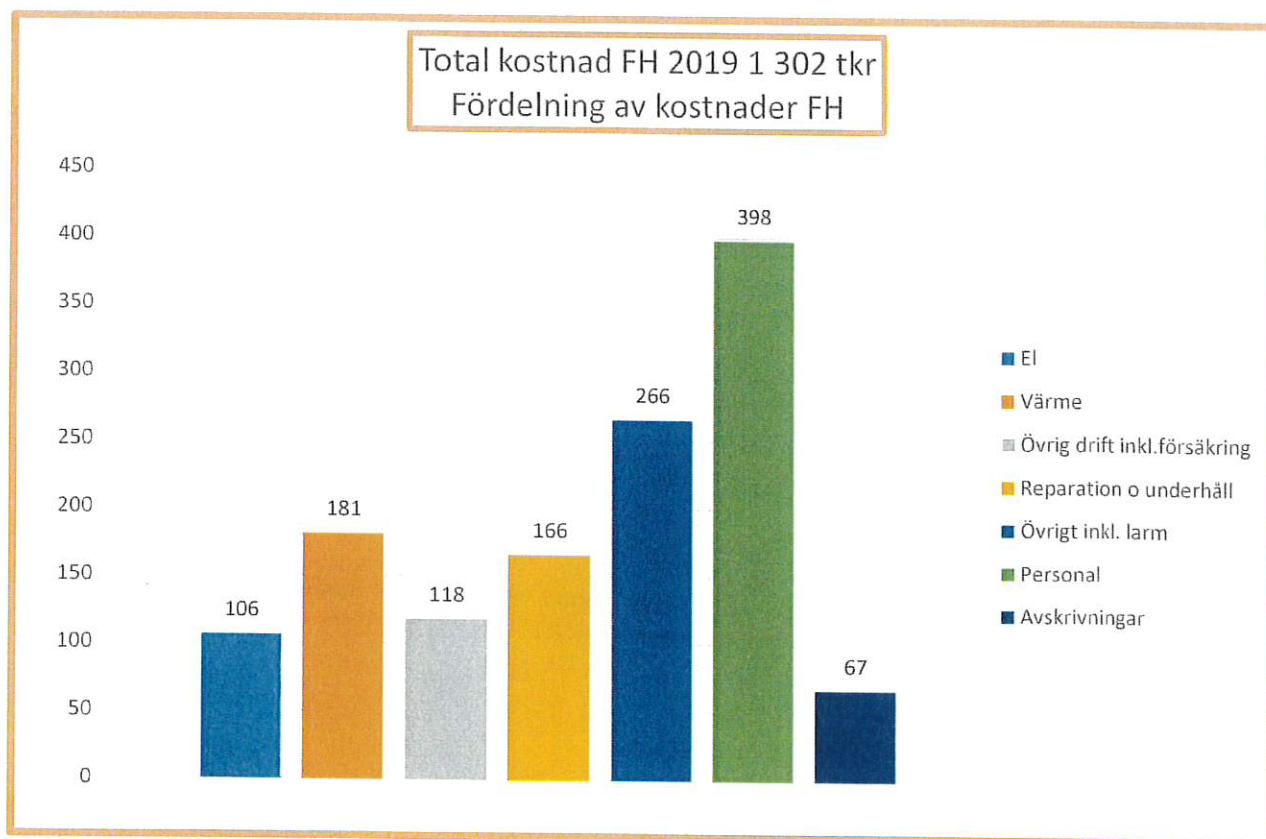

Den stora kostnaden för församlingshemmen i Norra Tjust pastorat är personalkostnaderna på 405 tkr och larm och övrigt 235 tkr. Dessa två poster utgör 54% av församlingshemmens totala kostnader. Värmekostnaden för församlingshemmen är däremot relativt låg 163 tkr.

I den totala driftkostnaden för församlingshemmen i pastoratet ingår det även hyreskostnader för lokaler som Loftahammars församling hyr och som används som samlingslokaler, Sockenstugan och Guldknappen. Hyreskostnader för dessa är 40 tkr respektive 49 tkr.

I bokslutet för år 2018 var omsättningen för Norra Tjust pastorats totala församlingsverksamhet 17 913 tkr. Den totala driftkostnaden för församlingshem i pastoratet inklusive hyra för Sockenstugan och Guldknappen var 1 194 tkr, vilket utgör ca: 6% av den totala omsättningen.

9. Fördelning av kostnader för församlingshem år 2019

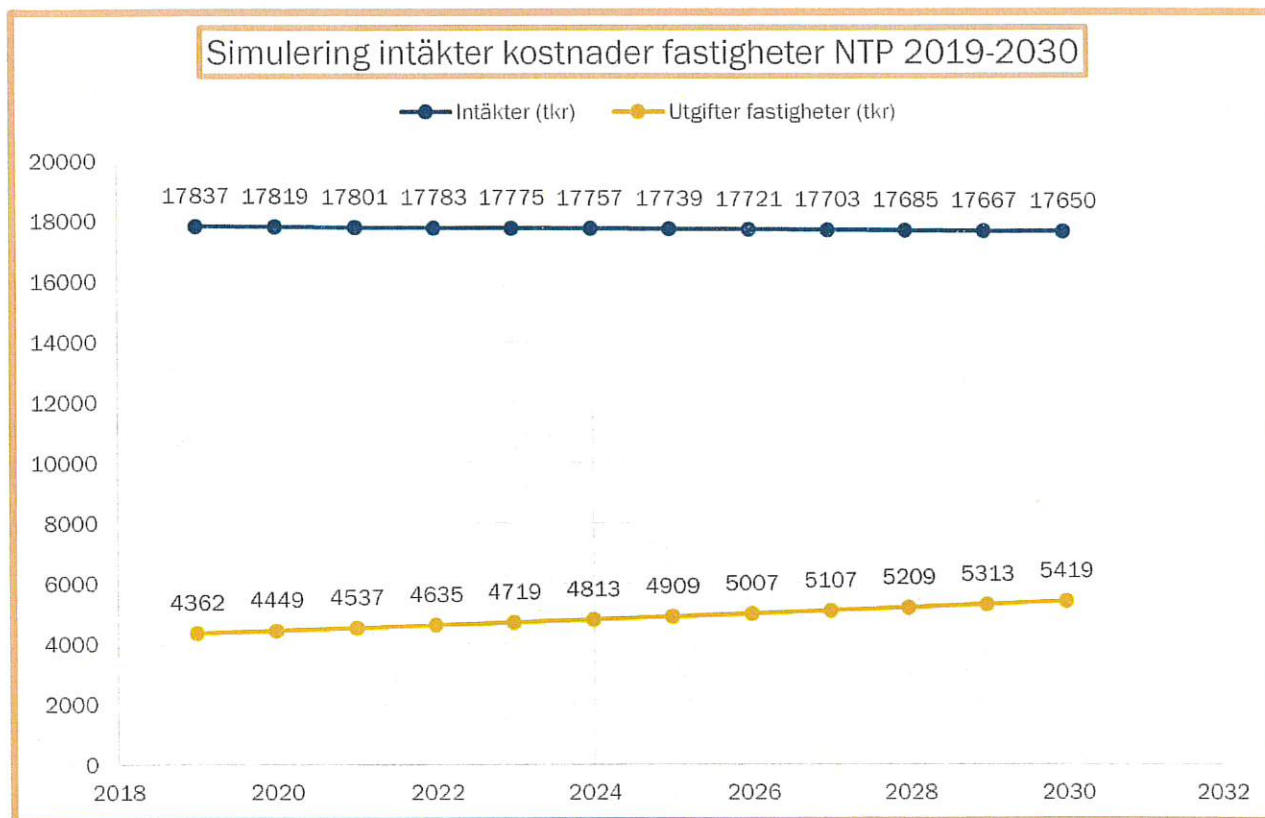

De stora kostnaderna för församlingshemmen i Norra Tjust pastorat är samma som under år 2018 dvs personal 398 tkr och larm och övrigt 266 tkr. De två posterna utgör tillsammans 53% av de totala kostnaderna för församlingshemmen år 2019.

Den totala kostnaden för församlingshemmen i pastoratet är ca 100 tkr mer för år 2019 än 2018 vilket bland annat beror på ökade värmekostnader med 20 tkr, ökade kostnader för drift inkl. försäkring 40 tkr samt reparation och underhåll 40 tkr.

I bokslutet för år 2019 var omsättningen för Norra Tjust pastorats totala församlingsverksamhet 17 837 tkr. Den totala driftskostnaden för församlingshem i pastoratet inklusive hyra för Sockenstugan och Guldknappen var 1 302 tkr, vilket utgör ca: 7% av den totala omsättningen.

10. Simulering av intäkter och kostnader för fastigheterna år 2019 - 2030

Att simulera Norra Tjust pastorats framtida intäkter är ytterst osäkert i och med att det finns en del faktorer som pastoratet har svårt att påverka som in- och utflyttningar av medlemmar och framtida kyrkoavgiftsunderlag. Simuleringen av framtida kostnader för Norra Tjust pastorats fastigheter är betydligt enklare då pastoratet i viss mån kan påverka dessa kostnader via effektiviseringar, byte av leverantörer och prioriteringar av vilka byggnader som pastoratet skall investera i.

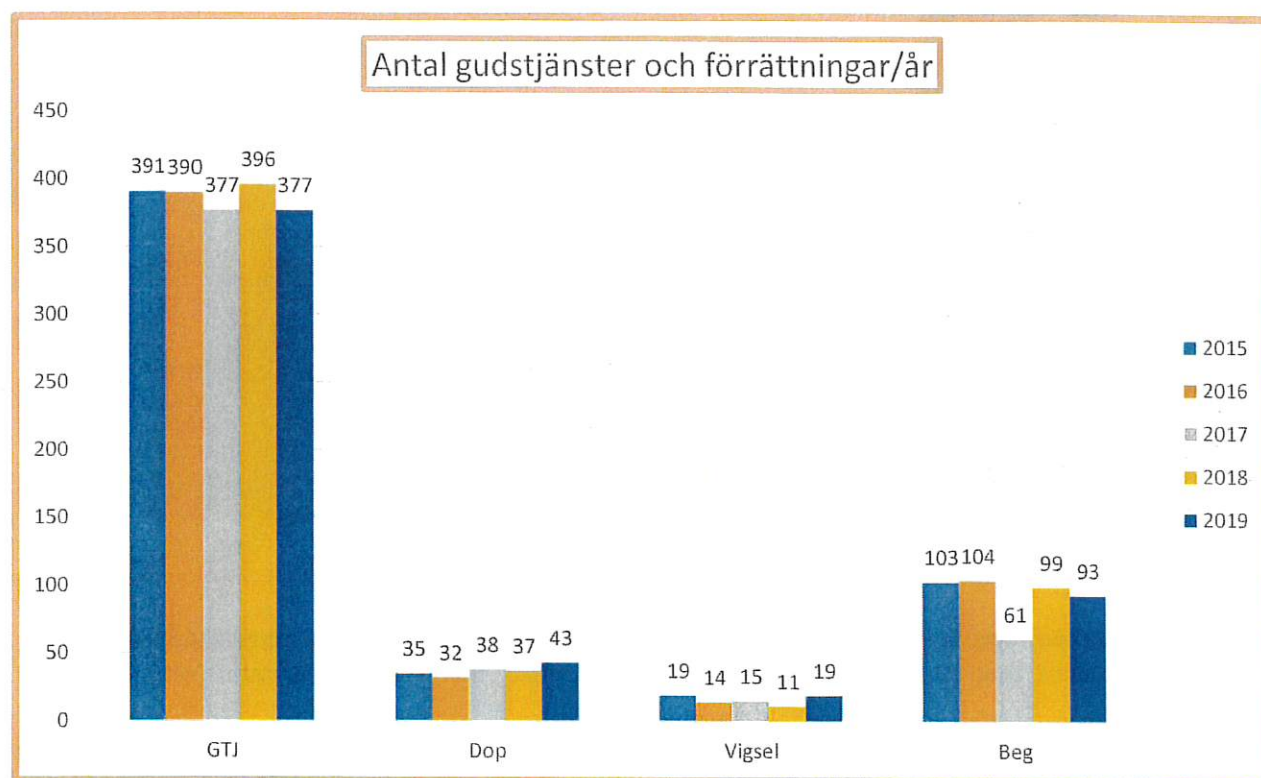
I och med simuleringen av pastoratets framtida intäkter kan vi konstatera att de förmodligen kommer att minska med 1–2% per år mycket på grund av medlemstapp och en åldrande befolkning med låga inkomster.

Beträffande pastoratets kostnader för dess fastighetsinnehav så kommer de att öka med ca: 3% per år om det inte sker någon förändring som påverkar dessa kostnader negativt som exempelvis en effektivisering av driftskostnaderna, minskade personalkostnader eller avyttring av fastigheter.

11. Norra Tjust pastorats verksamhet åren 2015 - 2019

I följande avsnitt kommer Norra Tjust pastorats nuvarande verksamhet att presenteras kopplat till dess lokalbehov.

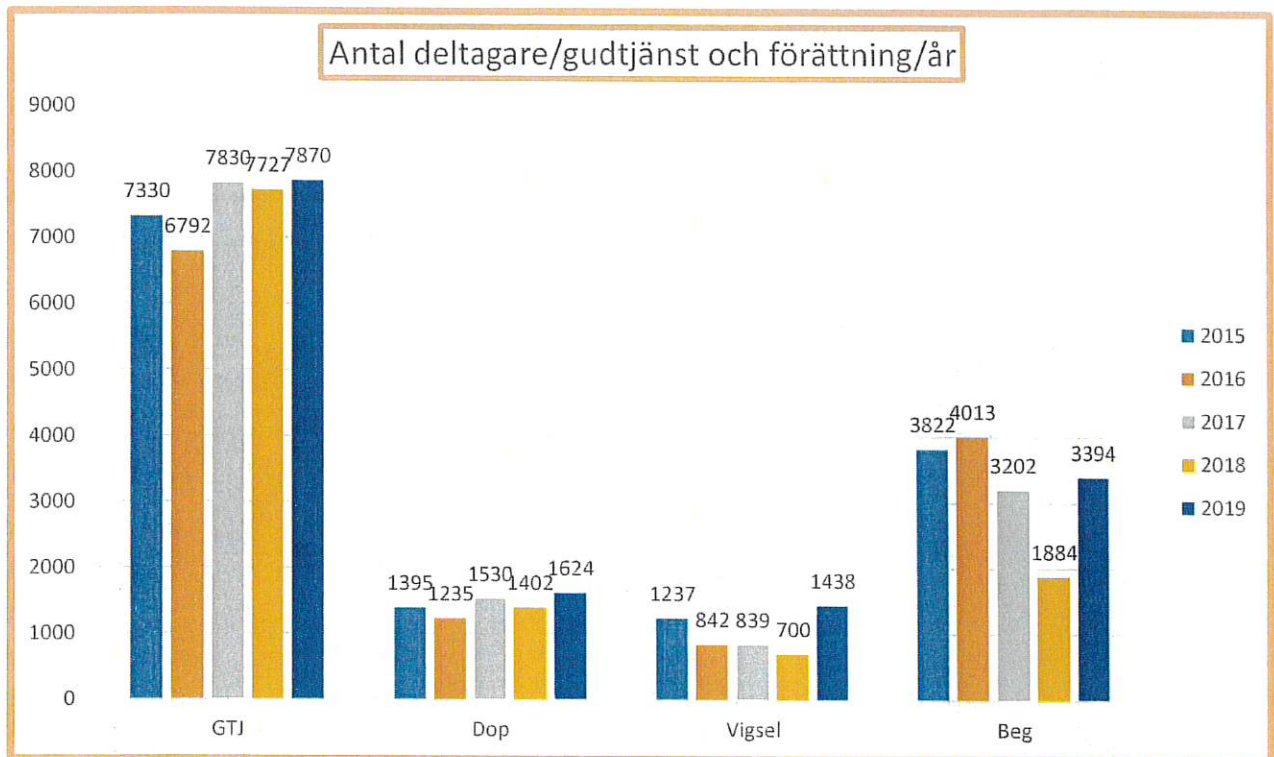
Antal gudstjänster - förrättningar/ år

Enligt diagrammet ovan så har det inte skett några stora förändringar när det gäller antalet gudstjänster och övriga förrättningar i Norra Tjust pastorat de senaste fem åren. Det är små förskjutningar upp och ner mellan åren men i stort är det relativt stabilt. Möjligen kan man skönja en liten minskning av antalet begravningar men minskningen är för liten för att man ska kunna utläsa en säker tendens.

Det stabila antalet gudstjänster och övriga förrättningar talar för att lokalbehovet i pastoratet i dagsläget är väl anpassat till dessa verksamheter.

Antal deltagare/ gudstjänst och förrättning/år

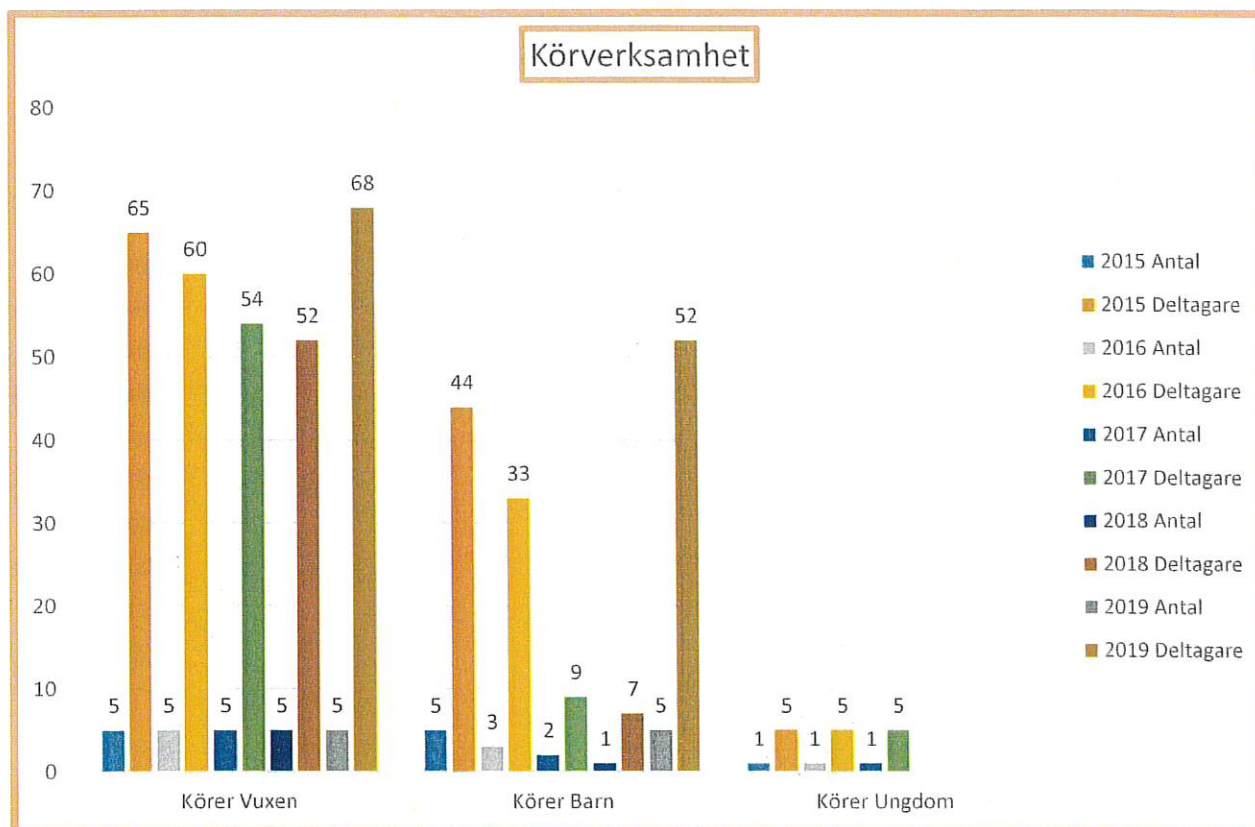

I Norra Tjust pastorat är antalet deltagare vid de genomförda gudstjänsterna de senaste fem åren relativt konstant, man kan se en liten nedgång under år 2016 men sedan har antalet deltagare ökat igen.

Beträffande förrättningarna dop och vigsel är antalet deltagare tämligen oförändrat med mycket små variationer under de aktuella åren. Begravningarna har däremot minskat något både i antal begravingar och i antal deltagande vid begravingarna.

Även denna statistik talar för att lokalbehovet i pastoratet i dagsläget är anpassat till ovan nämnda verksamheter.

Körverksamhet

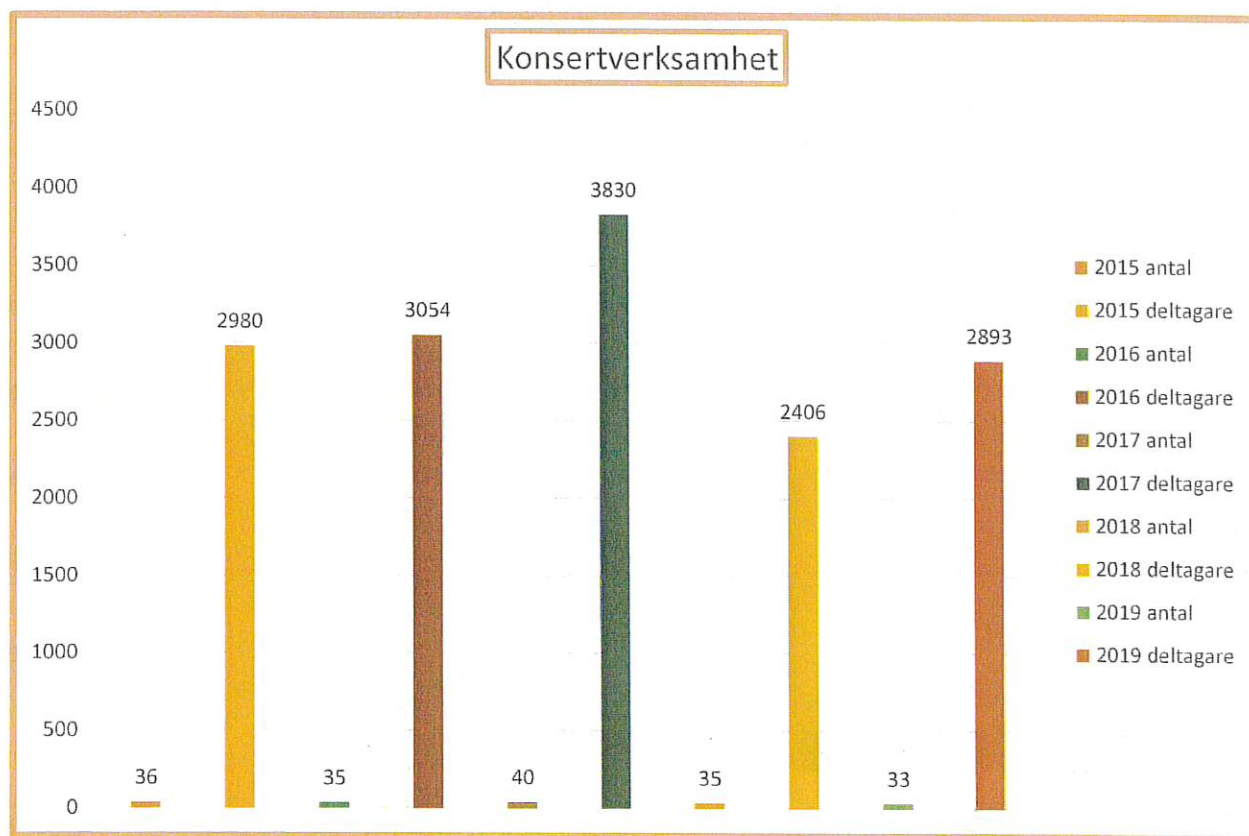
Vuxenkörerna i Norra Tjust pastorat har varit lika många till antalet mellan åren 2015 till 2019, däremot har antalet deltagare varierar något. Dock kan vi se en positiv ökning av antalet deltagare under år 2019.

Det kan tilläggas att det under åren 2015 till 2017 fanns en liten ungdomskör på fem deltagare men att den därefter upphörde, någon ny ungdomskör har inte kunnat startats på grund av ett minskat intresse från pastoratets ungdomar.

Antalet barnkörer och deltagare har varierat ganska mycket mellan åren 2015 till 2019. Glädjande är att antalet barnkörer och antalet deltagande barn i köerna har ökat under år 2019.

Lokalbehovet för körverksamheterna i pastoratet är relativt konstant åtminstone om man ser till de senaste åren.

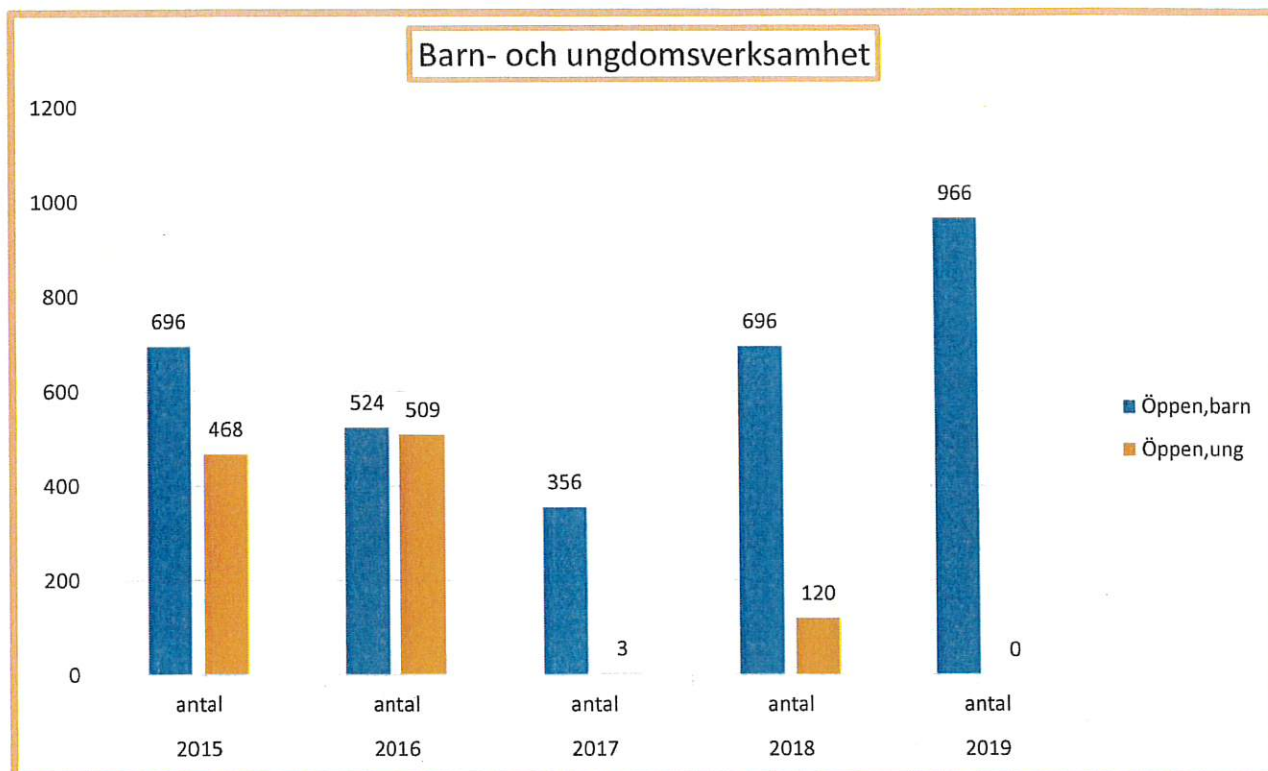
Konsertverksamhet

Konserterna i Norra Tjust pastorat är relativt många varje år och det är välbesökta. År 2017 är det år som pastoratet arrangerade flest konserter (40 st) med flest besökare (3 830 st). Under år 2019 så har antalet konserter och besökare däremot minskat till 33 konserter respektive 2 893 stycken besökare.

Lokalbehovet för konsertverksamheten i pastoratet får även den anses vara tillräckligt i och med att det finns lokaler i pastoratet som passar för både mindre och större konserter.

Barn- och ungdomsverksamhet

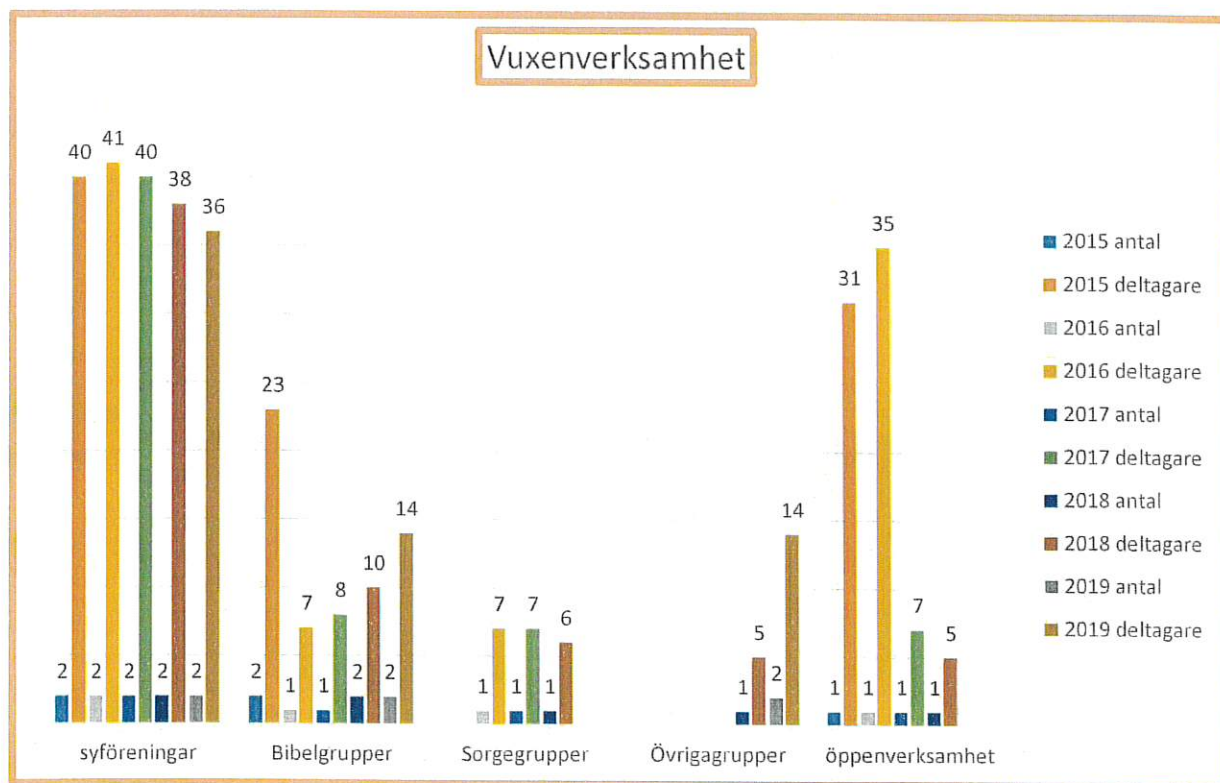
När det gäller antalet deltagare i barn-och ungdomsverksamheten i Norra Tjust pastorat så har det fluktuerar något både upp och ner mellan åren 2015 till 2019. Antalet barn i barnverksamheten har minskat mellan åren 2015 och 2017 för att sen öka igen mellan åren 2018 och 2019.

Beträffande ungdomsverksamheten så har den minskat från år 2016 till att helt upphöra under år 2019.

Antalet konfirmander har från sin bottennotering år 2014 på ca 22% konfirmerade av andelen möjliga ungdomar i pastoratet stigit sakta och har till år 2019 kommit upp till ca 40% konfirmander av andelen möjliga ungdomar.

Lokalbehovet för barn- och ungdomsverksamheten är trots ökningen de senaste åren fullt tillräcklig.

Vuxenverksamhet

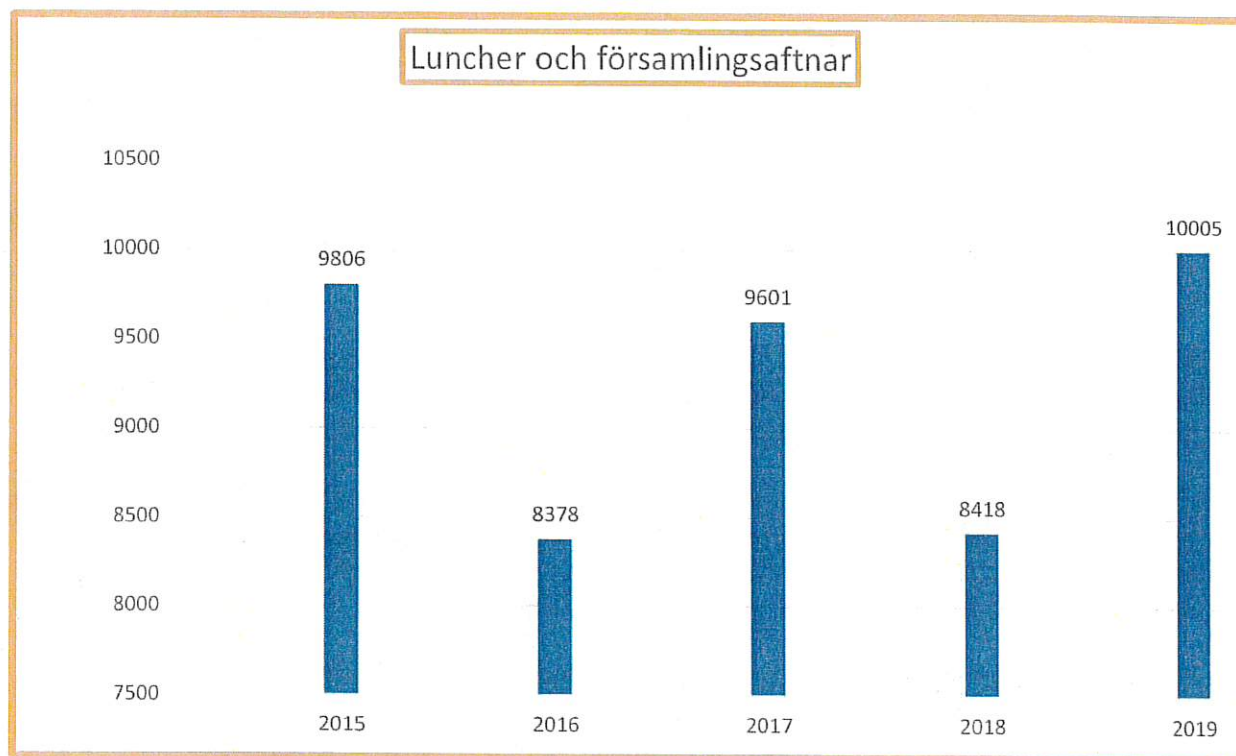
Antalet syföreningar och dess deltagare i Norra Tjust pastorat har inte förändrats nämnvärt mellan åren 2015 till 2019. Dock kan man skönja en viss minskning av antalet deltagare under åren 2018 och 2019.

Övriga vuxenverksamheter är svårare att bedöma eftersom antalet deltagare fluktuerar väldigt mycket under de år som diagrammet ovan visar.

Tyvärr så kan man se en klar minskning av antalet deltagare på öppenverksamheten för åren 2018 och 2019.

Lokalbehovet för vuxenverksamheten får även den anses vara tillräcklig utifrån den presenterade statistiken i diagrammet ovan.

Luncher och församlingsaftnar

I diagrammet ovan presenteras antalet deltagare för de luncher och församlingsaftnar som har arrangerats i Norra Tjust pastorat mellan åren 2015 till 2019. Även i här är det svårt att utläsa någon klar tendens om deltagandet ökar eller minskar i och med att det är stora skillnader på antalet deltagare mellan de olika åren.

Lokalbehovet för luncher och församlingsaftnar får anses var tillräcklig trots den stora variationen av antalet deltagare.

12. Framtida verksamhet och lokalbehov

För att kunna bedöma omfattningen på Norra Tjusts pastorats verksamhet de kommande tio åren så kan man utgå från det beräknade antalet invånarantalet i pastoratet. Om man tar del av den statistiken så kan man konstatera att antalet invånare i pastoratet kommer att vara tämligen konstant de kommande tio åren.

Även rörligheten bland pastoratets invånare är ganska låg beträffande in- och utflyttning. Detsamma gäller om man tittar på rörligheten bland invånarna i närområdet som också är relativt stabilt med liten ut- och inflyttning.

Medlemsantalet i Norra Tjust pastorat bedöms däremot att minska de kommande tio åren, om än sakta, trots att invånarantalet i pastoratet förmodligen kommer att vara relativt konstant. I och med ett minskande medlemstal så kommer också pastoratets intäkter i form av kyrkoavgift att minska.

Verksamheterna kommer inte att förändras så mycket de närmaste tio åren utan de kommer att följa de prioriterade områdena som finns i församlingsinstruktionen. Förmodligen så kommer det att bli färre fasta grupper som pågår terminsvis. I stället kommer det att bli mera projektsatsningar i samband med de stora helgerna och kring vissa teman under kyrkoåret.

I och med att verksamheten omfattning i pastoratet kommer att vara relativt konstant så kommer också lokalbehovet att vara densamma. Möjligen kan man skönja en minskning av vissa verksamheter som exempelvis kyrkliga begravningar och vissa vuxenverksamheter.

Det går också att se en minskning av antalet besökare vid vissa gudstjänster i några av pastoratets församlingar vilket tillsammans med ovan nämnda minskning av vissa verksamheter talar för ett minskat lokalbehov alternativt lokaler som är bättre anpassade till mindre grupper av besökare.

Det som är den stora utmaningen för Norra Tjust pastorat i framtiden är inte lokalbehovet kopplat till verksamheten eller de löpande driftskostnaderna för pastoratets lokalinnehav utan det är lokalbehovet i relation till de stora framtida investeringskostnaderna (renoveringskostnaderna). Pastoratets ekonomi kommer förmodligen inte att kunna bära de investeringskostnader som sammanställts via de vård- och underhållsplaner som tagits fram utan här måste pastoratet göra vissa prioriteringar, se bilaga 1. Det kan tilläggas att ökade investeringskostnader också genererar ökade driftkostnader i form av avskrivningar.

Pastoratets framtida fastighetsinnehav ska också vara miljöanpassat framförallt vid val av framtida värmekällor men även beträffande val av övrigt byggmaterial och tjänster kopplat till kommande renoveringar.

13. Slutsatser och åtgärder

Vad händer med församlingarna, medlemsantalet, fastigheterna, personalen, kostnaderna och intäkterna i Norra Tjust pastorat de kommande tio åren?

När man har tagit del av den framtagna statistiken för pastoratets ekonomi och verksamhet de senaste fem åren samt de simulerade siffrorna för de kommande tio åren så kan man konstatera följande slutsatser:

- Församlingarnas grundläggande uppgifter ska prioriteras
- Fokusområdena som är fastställda i församlingsinstruktionen ska genomföras
- Minskat deltagande av pastoratets medlemmar som förtroendevalda
- Medlemsantalet kommer att sjunka med ca 1000 medlemmar till 2030
- Fastighetskostnaderna kommer att öka med ca: 3% per år
- Personalkostnaderna kommer att öka med ca: 2,5% per år
- Övriga verksamhetskostnader kommer att öka ca: 2% per år
- Intäkterna kommer att minska med ca: 1-2% per år
- Krav på ökad miljöanpassning av pastoratets byggnader och verksamhet

För att lösa ovan nämnda motsägelsefulla slutsatser med minskat medlemsantal, ökande kostnader och minskade intäkter så bör Norra Tjust pastorat de kommande tio åren prioritera att sänka sina kostnader för sina fastigheter och effektivisera personalbehovet som är kopplat till pastoratets fastighetsinnehav och dess verksamhet.

De åtgärder som bör genomföras för att minska fastighetskostnaderna och effektivisera personalbehovet men ändå prioritera den grundläggande uppgiften och uppfylla punkterna i Norra Tjust pastorats församlingsinstruktion är följande:

- Minimera kostnaderna för värme- och elförbrukningen i pastoratets byggnader
- Genomföra en översyn av personalkostnader för fastigheterna
- Eventuellt slå ihop de minsta församlingarna i pastoratet för att på så sätt generera fungerade församlingsråd och minska antalet förtroendevalda samt dess lokalbehov
- Samnyttja lokaler inom pastoratet som att exempelvis samköra gudstjänster, konserter och gemenskapsaftnar till en viss församling eller byggnad
- Flytta all verksamhet från Sockenstugan i Loftahammar till kyrkan, Guldknappen och begravningsverksamhetens maskinhall
- Kallställa Överums kyrka och koncentrera verksamheten i Överum till församlingshemmet och gravkapellet
- Sälja eller ge Dalhems församlingshem i gåva till föreningslivet på orten eller någon annan aktör och koncentrera verksamheten till Dalhems kyrka alternativt hyra av den nya ägaren till församlingshemmet
- Vid byte av värmekällor i pastoratet ska man välja miljövänliga och energisnåla alternativ

14. Konsekvensanalys av genomförda åtgärder

Om pastoratet väljer att genomföra nämnda åtgärder för att minska fastighetskostnaderna och effektivisera personalbehovet så kommer det att innebära följande konsekvenser för Norra Tjust pastorat:

För att minimera kostnaderna för värme -och elförbrukningen i pastoratets byggnader så kommer det att innebära ytterligare investeringar i bland annat värmestyrningsutrustning och andra energibesparande åtgärder som exempel kan nämnas att en värmestyrningsutrustning kostar pastoratet netto ca: 80 tkr efter avdrag för KAE bidrag.

En sänkning av pastoratets värme- och elförbrukning kommer förutom sänkta kostnader även innebära mera miljöanpassade byggnader och lokaler.

Vid en översyn av personalkostnaderna som är kopplade till pastoratets fastighetsinnehav så kan det innebära omplacering alternativt neddragningar av personal.

En sammanslagning av de minsta församlingar kan generera besparingar pga. ett minskat lokalbehov och personalresurser. Nackdelen torde vara att större församlingar kan bli anonyma för församlingarna och att det kan bli svårare för vissa medlemmar att transportera sig till vissa evenemang då avståndet mellan kyrkor och församlingar ökar.

Om man väljer att samnyttja lokaler inom pastoratet och samköra exempelvis gudstjänster och konserter till en viss församling eller byggnad så kommer det troligen att innebära minskade kostnader för lokalanvändningen och personalbehovet men ökade kostnader för transporter av besökare till och från olika församlingar och lokaler. De ökade transportkostnaderna uppstår om pastoratet väljer anordna busstransporter mellan olika församlingar för att på så sätt kompensera för exempelvis samordnade gudstjänster.

En flytt av all verksamhet från Sockenstugan i Loftahammar till kyrkan, Guldknappen och begravningsverksamhetens maskinhall innebär att pastoratet kommer att minska sina kostnader för hyra av lokaler och personal med ca: 80 tkr per år samtidigt som verksamheten i Loftahammar kan koncentreras till kyrkan och Guldknappen vilket bör leda till effektivare lokalutnyttjande i den församlingen.

Om man väljer att kallställa Överums kyrka kommer det att minska pastoratets årliga driftkostnader för kyrkorna med ca: 200 tkr. En del kostnader kommer att kvarstå även om kyrkan inte används som exempelvis försäkring samt viss värme- och elkostnad. Pastoratet kommer också att spara investeringskostnader på ca: 7000 – 8000 tkr för bland annat byte av el, ventilation och renovering av kyrkans interiör. Det kan tilläggas att pastoratet senast år 2021 måste renovera elsystemet då det är utdömt av Elinspektionen och pastoratets försäkringsbolag (Kyrkans Försäkring).

Att kallställa Överums kyrka kommer att innebära att lokaltillgången i Överum minskar men det kommer fortfarande att finnas lokaler för pastoratets verksamhet. Begravningar och andra förrättningar kan genomföras i församlingshemmet, gravkapellet eller möjligen flyttas till den närliggande kyrkan i Dalhem, den övriga verksamheten i Överum kommer troligen inte att påverkas nämnvärt av att kyrkan stängs ned.

En avstängning av Överums kyrkan kommer förmodligen att generera negativa reaktioner från medlemmarna i församlingen men man måste väga dessa mot de stora investeringskostnader som måste göras för att pastoratet skall kunna använda kyrkan i sin framtida verksamhet.

En försäljning eller gåva av Dalhems församlingshem kommer att minska pastoratets årliga driftskostnader för församlingshemmen med ca: 200 tkr, plus - minus 30 tkr beroende på det specifika årets värme- och reparationskostnader. Pastoratet kommer också att spara investeringskostnader på ca: 2000 tkr för bland annat byte av värmesystem samt renovering av fönster och fasad.

För att kunna fortsätta att bedriva verksamhet i Dalhems församling så kan pastoratet eventuellt hyra önskat lokalutrymme i det gamla församlingshemmet eller i någon annan närliggande lokal på orten alternativt utnyttja kyrkans utrymmen. Om kyrkan i Dalhem skall användas mera frekvent så kommer det förmodligen att innebära en del investeringar som exempelvis installation av vatten och avlopp samt nybyggnation av en toalett och pentry. Dalhems kyrka har också stora renoveringsbehov både in- och utvändigt som exempel kan nämnas renovering av fasaden och fönster samt interiören vilket kommer att kosta pastoratet ca: 3000 – 4000 tkr.

En försäljning alternativt gåva av församlingshemmet i Dalhem kommer förmodligen även det att skapa negativa reaktioner från medlemmarna i församlingen men även i det här fallet så måste man väga dessa mot de stora framtida investeringskostnader som pastoratet måste göra för att kunna använda församlingshemmet i sin framtida verksamhet.

Det kan tilläggas att skälet till att lokalförsörjningsgruppen har valt att ge som förslag att kallställa Överums kyrka och sälja alternativt ge bort Dalhems församlingshem beror förutom det stora renoveringsbehovet att dessa församlingar förfogar över både en kyrka och ett församlingshem vilket ingen annan församling i pastoratet gör, bortsett från Gamleby.

Vid byte av värmekällor i pastoratets byggnader ska man välja miljövänliga och energisnåla alternativ med låga driftkostnader som exempelvis luft- och vattenvärmepump, bergvärme eller solceller. Nackdelen med dessa värmekällor är att de har relativt höga investeringskostnader som har en lång återbetalningstid.

15. Summering av lokalförsörjningsplanen

För att Norra Tjust pastorat ska kunna uppnå målen och syftet med lokalförsörjningsplanen, dvs att utföra den grundläggande uppgiften ”*Fira gudstjänst, bedriva undervisning samt utöva diakoni och mission*” i lokaler som är tillgängliga, ändamålsenliga, miljö- och resursvänliga så måste pastoratet fokusera på att sänka sina fastighetskostnader och effektivisera personalbehovet som är kopplat till dess fastighetsinnehav.

Lokalförsörjningsgruppen kan konstatera via gjorda simuleringar att intäkterna i framtiden kommer att sjunka pga. minskat medlemsantal och att kostnaderna kommer att öka, framförallt beträffande fastigheterna men även för personalen. För att pastoratet i framtiden ska kunna fortsätta att bedriva samma verksamhet som idag så måste ovan nämnda åtgärder genomföras annars är det stor risk att pastoratets ekonomiska resurser inte kommer att räcka till.

Lokalförsörjningsgruppen har därför tagit fram ovan nämnda åtgärder som framförallt skall resultera i minskade fastighetskostnader och ett effektivare personalutnyttjande men också att pastoratets likvida medel skall användas till att bedriva den grundläggande uppgiften istället för att i allt för stor utsträckning användas till framtida reparations- och underhållsbehov av pastoratets fastigheter.

16. Yttrande beträffande lokalförsörjningsplanen

Efter att lokalförsörjningsplanen har presenterats för Norra Tjust pastorats församlingsråd har följande yttranden inkommit, vilket bör tas i beaktande i samband med fastställande av lokalförsörjningsplanen.

Odensvi församlingsråd framhåller att det är en komplex uppgift att bedöma framtida intäkter och kostnader men att pastoratet hittills har lyckats relativt bra med att hålla nere dess fastighetskostnader till förmån för andra utgifter. Odensvi församlingsråd anser att det är rimligt att pastoratet kallställer Överums kyrka under förutsättning att nödvändiga investeringar görs för att bevara kyrkan till framtiden. Vidare anser församlingsrådet att Överums församlingshem är en trevlig byggnad som uppfyller det kyrkliga behovet i församlingen.

Beträffande Dalhems församlingshem så anser Odensvi församlingsråd att det är ett utmärkt alternativ om föreningarna i församlingen kunde gå samman och ta över ägandet och driften av församlingshemmet. Det stora frågetecknet är om det finns några ideella krafter som är villiga att ta sig an den arbetsuppgiften. Om pastoratet väljer att avyttra församlingshemmet i Dalhem så anser församlingsrådet att man istället skall göra investeringar i kyrkan, den stora frågan är hur mycket pengar som pastoratet skall satsa.

Loftahammars församlingsråd anser att pastoratet bör säga upp hyresavtalet av Sockenstugan och koncentrera verksamheten till kyrkan, Guldknappen och den befintliga maskinhallen. Dock anser församlingsrådet att pastoratet måste teckna ett längre hyresavtal än det befintliga med Guldknappens hyresvärd, nuvarande avtal löper på ett år, förslaget är minst fem år.

Församlingsrådet anser också att pastoratet om man genomför en tilläggsisolering av den s.k. maskinhallen även iordningsställer utrymmen för vaktmästaren i densamma som toalett, dusch, omklädningsrum och fikarum samt kontor om pastoratet i framtiden blir uppsagda från Guldknappen.

Överums församlingsråd anser att en kallställning av Överums kyrka kommer att få stora konsekvenser för pastoratets närvaro och verksamhet i Överum. Församlingsrådet tror att församlingsborna kommer att uppleva det som att pastoratet överger orten vilket i sin tur kommer att leda till stora medlemsutträden från Svenska kyrkan.

Församlingsrådet anser också att det inte går att genomföra större begravningar, vigslar och dop samt andra arrangemang utan kyrkan då det inte finns några andra större lokaler att tillgå i församlingen. Vidare befarar församlingsrådet att de uppsatta målen i församlingsinstruktionen inte kommer att kunna uppnås utan tillgång till kyrkan.

Slutligen så önskar församlingsrådet att pastoratet genomför en fullständig renovering av kyrkan men om detta inte kan genomföras pga. ekonomiska skäl så bör pastoratet åtminstone bekosta en total renovering av kyrkans elsystem så att församlingen kan använda den under en överskådlig framtid.

Dalhems församlingsråd anser att församlingen är i stort behov av ett fungerande församlingshem för att de skall kunna bedriva den verksamhet som man bedriver idag och som också följer den framtagna församlingsinstruktionen. Vidar anser församlingsrådet att en ombyggnation av kyrkan till församlingssal kommer att bli ett mycket kostsamt alternativ då kyrkan både saknar vatten och avlopp.

Slutligen så vill församlingsrådet att pastoratet gör en djupare analys av kostnaderna för respektive fastighet. De medtagna kostnader i lokalförsörjningsplanen för pastoratets fastigheter är i allt väsentlighet sammanlagda vilket gör det svårt att bedöma vad de olika fastigheterna var för sig kostar.

Övriga församlingsråd i Norra Tjust pastorat har inte lämnat in några yttranden utan de har godkänt innehållet i lokalförsörjningsplanen som den är skriven.

Flerårsplan för byggnadsåtgärder i Norra Tjust Pastorat

Byggnad	Åtgärd	KB	ÅR	Kostnad	Bidrag %	Bidrag kr	Utgift	Beskrivning av åtgärden
Kyrkor (Kst 6600)								
Odensvi Kyrka	Renovering av fasad	662	2020	2100000	69%	-1450000	650000	Renovering av fasaden
Odensvi Kyrka	Värmestyrning från Rows	662	2020	123638	36%	-43000	80638	Installation av värmestyrning
Västra Eds Kyrka	Renovering av orgel	664	2020	90070	100%	-90 070	0	Renovering av orgel
Överums Kyrka	Reparation av fönster	667	2020	200000	67%	-134 000	66000	Målning och reparation av fönster etapp 1-2
Överums Kyrka	Dränring av kyrkans grund	667	2020	78453	96%	-75 000	3453	Grävning o dränring av kyrkans grund
Dalhems Kyrka	Värmestyrning från Rows	668	2020	114663	36%	-43 000	71663	Installation av värmestyrning
Gamleby Kyrka	Ljusreglering	661	2021	67432	0%	0	67432	Installation av ny ljusreglering
Odensvi Kyrka	Tjärning av tak	662	2021	430000	75%	-323000	107000	Tjärning av spåntak
Odensvi Kyrka	Luftvärmepump	662	2021	110000	0%	0	110000	Installation av luftvärmepump
Odensvi Kyrka	Trinettök	662	2021	60000	0%	0	60000	Byggnation av nytt trinettök
Lofta Kyrka	Yttertrappa	663	2021	50000	0%	0	50000	Byte av yttertrappa i sten
Lofta Kyrka	Elektronisk tidur	663	2021	20250	0%	0	20250	Installation av nytt elektroniskt tidur
Loftahammars Kyrka	Elektronisk tidur	666	2021	20250	0%	0	20250	Installation av nytt elektroniskt tidur
Loftahammars Kyrka	Motorverk	666	2021	18125	50%	-9 062	9063	Byte av kyrkklockans motorverk
Västra Eds Kyrka	Församlingssal	664	2021	1600000	0%	0	1600000	Nya innerväggar, toalett, kök o församlingssal
Ukna Kyrka	Värmestyrning	665	2021	120000	36%	-43000	77000	Installation av värmestyrning från ROWS
Ukna Kyrka	Ljusreglering	665	2021	68438	0%	0	68438	Installation av ny ljusreglering
Överums Kyrka	Byte av elsystem	667	2021	250000	75%	-187 500	62500	Byte av kyrkans elsystem
Gamleby Gravkapell	Renovering o sanering	8200	2021	270000	0%	0	270000	Yttre- och inre renovering o sanering
Lofta Kyrka	Renovering av fasad o takfot	665	2022	3000000	50%??	-1 500 000	1500000	Renovering av kyrkans fasad o takfot, KAE?
Lofta Kyrka	Renovering av dörrar o fönster	665	2022	500000	50%??	-250 000	250000	Renovering av dörrar o fönster, KAE?
Lofta Kyrka	Byte av hängrännor o stuprör	665	2022	900000	75%??	-675 000	225000	Byte av hängrännor o stuprör, KAE?
Överums Kyrka	Renovering av torntak	667	2022	100000	75%??	-75 000	25000	Renovering av kyrkans torntak, tjärning, KAE?
Gamleby Kyrka	Renovering av trappor o sockel	661	2023	250000	50%??	-125000	125000	Renovering av yttertrappor o sockel, KEA?
Gamleby Kyrka	Renovering av fasad	661	2023	200000	50%??	-100 000	100000	Renovering av kyrkans fasad, KAE?
Gamleby Kyrka	Byte av fotrännor o stuprör	661	2023	1465000	75%??	-1 100 000	365000	Byte av fotrännor o stuprör, KAE?
Gamleby Kyrka	Renovering av dörrar o fönster	661	2023	500000	50%??	-250 000	250000	Renovering av dörrar o fönster, KAE?
Västra Eds Kyrka	Byte av värmekälla (oljjeppanna)	664	2023	250000	0%	0	250000	Byte till ett miljövänligt alternativ
Överums Kyrka	Renovering av interiör	667	2024	8000000	25%??	-2000000	6000000	inväändig målning o tvätt av interiör mm, KAE?
Överums Kyrka	Värmestyrning	667	2024	120000	75%??	-43 000	77000	Installation av värmestyrning från ROWS
Loftahammars Kyrka	Renovering fasad	666	2025	500000	50%??	-250 000	250000	Renovering av fasaden, KAE?
Loftahammars Kyrka	Nytt koppertak ½	666	2025	4000000	75%??	-3 000 000	1000000	Byte av ½ koppertaket, KAE?
Loftahammars Kyrka	Målning av lanternin	666	2025	100000	75%??	-75 000	25000	Målning av lanternin, KEA?
Loftahammars Kyrka	Reparation o målning interiör	666	2025	400000	50%??	-200 000	200000	Målning av kyrksalen och läktaren, KAE?
Dalhems Kyrka	Renovering av fasad	668	2026	1700000	50%??	-850000	850000	Renovering av fasaden, KAE?
Dalhems Kyrka	Målning av yttertak	668	2026	250000	75%??	-190000	60000	Målning av kyrkans plåttak, KAE?
Dalhems Kyrka	Reparation av fönster	668	2026	300000	50%??	-150000	150000	Målning och reparation av fönster, KAE?
Dalhems Kyrka	Renovering av interiör	668	2026	1000000	50%??	-500000	500000	inväändig målning o tvätt av interiör, KAE?

Utgift år 2020 = 871 754

Utgift år 2021 = 2 521 933

Utgift år 2022 = 2 000 000

Utgift år 2023 = 1 090 000

Utgift år 2024 = 6 077 000

Utgift år 2025 = 1 475 000

Utgift år 2026 = 1 560 000

Bilaga 1

Gamleby Kyrka	Renovering av interiör	661	2027	500000	50%??	-250 000	250000	Målning o rengöring av kyrksalen, KAE?	Utgift år 2027 = 400 000
Odensvi Kyrka	Renovering av interiör	662	2027	200000	50%??	-100 000	100000	Målning av kyrksalen, KAE?	
Västa Eds Gravkapell	Renovering/Sanering	664	2027	50000	0%	0	50000	Renovering o sanering, BG-verksamheten	
Lofthammars Kyrka	Renovering av orgel	666	2028	2000000	75% ??	-1 500 000	500000	Byte av orgelns elsystem, KAE?	Utgift år 2028 = 500 000
	Summa			32076319		-15580632	16495687		

Församlingshem (kst 6800)

Gamleby	Värmeväxlare fjärrvärme	661	2021	150000	0%	0	150000	Byte av värmeväxlare till fjärrvärmen
Gamleby	Markiser	661	2022	100000	0%	0	120000	Byte av samtliga markiser
Dalhem	Byte av värmekälla (pelletspanna)	668	2024	250000	0%	0	250000	Byte till ett miljövänligt alternativ
	Summa			500000		0	520000	

Svenska kyrkans bestämmelser

Kyrkostyrelsens beslut med närmare bestämmelser om lokalförsörjningsplaner

SvKB 2018:8

Lydelse
den 1 januari 2019

Inledande bestämmelser

1 § Dessa bestämmelser reglerar lokalförsörjningsplanens ändamål, omfattning och innehåll samt hur lokalförsörjningsplanen ska rapporteras.

I 40 kap. kyrkoordningen finns särskilda bestämmelser om kyrkobyggnader.

2 § Om en församling ingår i ett pastorat ska det som sägs i dessa bestämmelser om församling i stället gälla pastoratet.

Ändamålet med lokalförsörjningsplanen

3 § Lokalförsörjningsplanen är ett strategiskt redskap i församlingens arbete med att säkerställa en långsiktigt hållbar resurshushållning.

Vid utarbetandet av lokalförsörjningsplanen ska kyrkobyggnadernas särställning beaktas.

Lokalförsörjningsplanens omfattning

4 § Lokalförsörjningsplanen ska omfatta församlingens samlade innehav av mark, byggnader och anläggningar för all verksamhet som församlingen planerar att bedriva.

5 § Lokalförsörjningsplanen ska relatera till församlingsinstruktionen och samordnas med församlingens övriga långsiktiga verksamhetsplanering. Den ska utgå från en omvärldsbeskrivning och avse en planeringsperiod om minst 10 år.

Lokalförsörjningsplanens innehåll

6 § Lokalförsörjningsplanen ska innehålla en redogörelse för kyrkofullmäktiges mål för lokalförsörjningen.

Lokalförsörjningsplanen ska vidare innehålla en redogörelse för verksamhetens planerade utveckling, en redogörelse för församlingens bestånd och behov av mark, byggnader och anläggningar, en åtgärdsplan samt en konsekvensanalys.

Rapportering

7 § När kyrkofullmäktige har fastställt lokalförsörjningsplanen ska den utan dröjsmål tillställas stiftet för kännedom.

Detta beslut träder i kraft den 1 januari 2019.

PM

Underlag för diskussion med förtroendevalda inför formulering av och beslut om kyrkofullmäktiges mål för lokalförsörjningsplanen

Exempel på olika visions- och mål- samt strategiformuleringar för kyrkofullmäktiges beslut om lokalförsörjning och fastighetsinnehav

Visionsformuleringar

- Lokalförsörjningen i församlingen ska bidra till ett optimalt fastighetsbestånd genom omsorgsfull planering av fastigheter, lokaler och ändamålsenliga verksamhetsmiljöer. Det ska ske till lägsta möjliga kostnad och miljöpåverkan över tid.
- Lokalförsörjningen i församlingen ska planeras i samklang med samhällets utveckling utifrån ett andligt, ekonomiskt, socialt och miljömässigt hållbarhetsperspektiv.

Övergripande målformuleringar

- Församlingen ska kunna utföra uppdrag och sin kallelse i lokaler som är ändamålsenliga med en långsiktig hållbara resursanvändning.
- När nya markområden är föremål för exploatering ska församlingen finnas med som en given aktör i tidigt skede av samhällsbyggnadsprocessen.
- Församlingen ska ha en god markförsörjning och ett kostnadseffektivt lokalutnyttjande inom sitt lokalbestånd.
- Församlingen ska ha en balans mellan organisationens behov av och tillgång till lokaler.
- Församlingen ska verka för en stabil och långsiktig hållbar lokalförsörjning utifrån sitt grundläggande uppdrag och givet sina ekonomiska förutsättningar.
- Församlingen ska vara en modern kyrka som vågar pröva nya vägar för att möta behoven i en föränderlig omvärld.

Inriktningsmål (mätbara) för lokalförsörjningsplanen

- Max 20 alt 25 procent av budgeterade kostnader får gå till mark, byggnader och anläggningar
- Lokalkostnadernas andel av kyrkoavgiften (exkl. den ekonomiska utjämningen) får över tid uppgå till max 25 procent.
- Den genomsnittliga nyttjandegraden för lokaler ska vara minst 50 %
- Församlingen ska öka nyttjandegraden i sina lokaler från dagens x % till y % senast z 2022.

- Utredda förutsättningarna för att minska byggnadernas energianvändning med 15 procent
- Senast år 2022 ska all energianvändning vara förnybar.
- Minska elanvändningen (kWh/m²/år)
- Minska kostnader för (kr/m²) för tillsyn och skötsel i egenägda lokaler

Strategiformuleringar

- Församlingen ska samverka med andra församlingar/fastighetsägare för att tillgodose församlingens behov av andra lokaler vid sidan om sina egna kyrkobyggnader.
- Församlingen ska tillhandahålla behovsanpassade lokaler och lokaltjänster som uppfyller kraven på rätt, arbetsmiljö och tillgänglighet.
- Församlingen ska koncentrera sig ägande och förvaltande till kyrkobyggnader och de lokaler som av verksamheten bedöms finnas ett långsiktigt behov av.
- Församlingen ska prioritera användandet av egenägda lokaler och skyddade byggnader framför extern förhyrning.
- Församlingen ska göra strategiska avyttringar och förvärv som över tid ska vara i ekonomisk balans.
- Församlingsnyttan ska optimeras.
- Lokalerna ska samutnyttjas av olika typer av aktiviteter, även kyrkorum där så är möjligt.
- Ständigt verka för minskad miljöbelastning genom effektiv energianvändning och vid upphandling tydliggöra vikten av miljöhänsyn.
- Minska kostnader (kr/m²) för reparationer i egenägda lokaler

// Fastighetsstrateg Michael Yhr, 2019-06-12

